

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Waterplannen Fryslân 2010-2015

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en
de aanvulling daarop**

3 juli 2009 / rapportnummer 2027-95

1. INLEIDING EN LEESWIJZER

In 2009 worden alle waterplannen van het rijk, provincies, waterschappen en gemeenten (gedeeltelijk) herzien. De waterplannen geven onder andere invulling aan het waterbeleid op Europees en Rijksniveau, zoals de Kaderrichtlijn Water (KRW) en het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW). De waterbeheerders in de provincie Fryslân¹ hebben ervoor gekozen om voor de vernieuwing van deze plannen een gezamenlijke m.e.r.-procedure te volgen.² Daarmee wordt beoogd het planproces efficiënt te laten verlopen en de onderlinge samenhang tussen de plannen inzichtelijk te maken en te versterken. Doordat er meerdere m.e.r.-procedures voor waterplannen gelijktijdig lopen adviseert de Commissie gelijktijdig in zes m.e.r.-procedures.³ De onderlinge vergelijking van de verschillende Milieueffectrapporten is voor de Commissie aanleiding om een aantal generieke conclusies en aanbevelingen in het advies op te nemen. Deze aanbevelingen hebben betrekking op de komende generatie waterplannen in het algemeen.

Tijdens de toetsing van het Milieueffectrapport (MER) heeft een gesprek plaats gevonden tussen de Commissie en vertegenwoordigers van het bevoegd gezag. Daar heeft de Commissie kenbaar gemaakt dat het MER naar haar oordeel op een aantal onderdelen onvolledig is. Naar aanleiding daarvan is een aanvulling op het MER opgesteld.

Leeswijzer

- In *hoofdstuk 2* is het oordeel over het MER voor de waterplannen van Fryslân samengevat. De Commissie beperkt zich daarbij grotendeels tot toetsing aan de wettelijke vereisten.
- In *hoofdstuk 3* geeft de Commissie een toelichting op het oordeel, voorzover het gaat om het ontbreken van essentiële informatie.
- In *hoofdstuk 4* doet de Commissie een aantal aanbevelingen voor het vervolg, specifiek gericht op de waterplannen van Fryslân.
- *Hoofdstuk 5* bevat de bovengenoemde algemene beschouwing en aanbevelingen voor de toekomstige generatie waterplannen.

2. OORDEEL OVER HET MER EN DE AANVULLING DAAROP

De Commissie is van mening dat in het MER en de aanvulling tezamen **essentiële informatie ontbreekt** om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen bij de besluitvorming. In het MER wordt een groot aantal maatregelen en alternatieven op kwalitatieve wijze beoordeeld aan de hand van een vast aantal beoordelingscriteria. Hoewel een integrale beschouwing over de

¹ De Provincie Fryslân stelt een nieuw waterhuishoudingsplan op voor de periode 2010-2015. Het Wetterskip Fryslân stelt een nieuw waterbeheerplan op voor dezelfde planperiode.

² Zie bijlage 1 voor een overzicht van procedurele gegevens, betrokken documenten en de samenstelling van de Commissie.

³ Het gaat om plan-m.e.r.-procedures ten behoeve van de volgende waterplannen:

- Waterhuishoudingsplan en waterbeheerplan Fryslân
- Provinciaal waterplan en drie waterbeheerplannen Noord-Brabant
- Waterbeheerplan Waterschap Veluwe
- Provinciaal Waterplan en vier waterbeheerplannen Zuid-Holland
- Provinciaal Waterplan Gelderland
- Provinciaal Waterplan en twee waterbeheerplannen Limburg

verschillende (water)thema's ontbreekt biedt deze effectbeoordeling voor de meeste milieuaspecten voldoende informatie voor de besluitvorming. Dit geldt echter niet voor de effecten op natuur.

In de waterplannen worden kaderstellende beleidskeuzes gemaakt voor het waterbeheer voor de periode tot 2015. Het plan-MER moet een integrale afweging mogelijk maken op basis van informatie over de milieueffecten van deze keuzes. Het waterbeheer is van (grote) invloed op Natura 2000-gebieden, vooral gebieden met een "sense of urgency" met betrekking tot watercondities (verder: "sense of urgency gebieden").⁴

Uit het MER en de aanvulling blijkt dat verschillende keuzes die in de waterplannen worden gemaakt niet bijdragen aan het behalen van instandhoudingsdoelen voor deze Natura 2000-gebieden en dat negatieve gevolgen niet zijn uit te sluiten. De Commissie constateert dat er - ondanks deze conclusies - geen passende beoordeling op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 is opgesteld voor de besluitvorming over de waterplannen.⁵ Het MER en de aanvulling bieden nauwelijks inzicht in de effecten op Natura 2000-gebieden en de mogelijkheden om negatieve gevolgen te voorkomen of te beperken. Dit leidt er toe dat op grond van het MER en de aanvulling geen goede integrale afweging mogelijk is.

Doordat deze informatie in het MER ontbreekt, wordt pas bij de vaststelling van beheerplannen voor de afzonderlijke Natura 2000-gebieden danwel bij andere vervolgbesluiten (bv. peilbesluiten) duidelijk welke werkelijke impact de keuzes in de waterplannen hebben en in hoeverre negatieve effecten te mitigeren zijn. Op dat moment kan geen integrale afweging op (boven)regionale schaal meer worden gemaakt op basis van waterthema's en andere belangen. De keuzes in de waterplannen (vooral de keuze voor een vast boezempeil, in combinatie met meer gemaalcapaciteit) beperken de ruimte voor maatregelen die nodig zijn om instandhoudingsdoelen te realiseren. Het resultaat is dat per Natura 2000-gebied gezocht moet worden naar "maatwerk-oplossingen" voor het realiseren van de instandhoudingsdoelen. Het is vooralsnog onduidelijk of de doelen daarmee haalbaar zijn en of dit leidt tot andere ongewenste effecten. Vooral voor "sense of urgency gebieden" geldt dat keuzes in de waterplannen mogelijk heroverwogen moeten worden⁶ om te voldoen aan de watercondities.

De Commissie adviseert om een (nieuwe) aanvulling op het MER op te stellen en deze nadrukkelijk te betrekken bij de definitieve besluitvorming over de waterplannen. Zij adviseert in de aanvulling een passende beoordeling op te nemen die inzicht biedt in:

- de eisen voor het waterbeheer die voortvloeien uit de instandhoudingsdoelstellingen van de afzonderlijke Natura 2000-gebieden, in het bijzonder van de "sense of urgency gebieden";
- de keuzes en/of maatregelen die daarvoor nodig zijn, voorzover de waterplannen daarvoor het kader vormen;

⁴ Dit zijn de Natura 2000-gebieden waarvan de milieumstandigheden op het gebied van water (grondwater en/of oppervlaktewater, kwantiteit en/of kwaliteit) snel moeten worden aangepakt, omdat de instandhoudingsdoelstellingen voor een of meerdere habitats of soorten dermate bedreigd worden dat geveesd wordt voor het voortbestaan van het habitat of de soort.

⁵ Volgens de Natuurbeschermingswet 1998 is een passende beoordeling voor plannen noodzakelijk als niet kan worden uitgesloten dat een plan afzonderlijk danwel in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebieden. In de Wet milieubeheer is bepaald dat de passende beoordeling in dat geval in het plan-MER moet worden opgenomen.

⁶ Bij vaststelling van de waterplannen eind 2009 of door middel van latere (partiële) herzieningen van de plannen.

- de gevolgen van de voorgenomen beleidskeuzes⁷ én alternatieven voor (afzonderlijke) Natura 2000-gebieden; onderzoek in de passende beoordeling of de zekerheid kan worden verkregen dat de voorgenomen keuzes de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantasten⁸;
- de ruimte die de beleidskeuzes en alternatieven bieden om effecten te mitigeren en/of instandhoudingsdoelen met aanvullende maatregelen⁹ te realiseren.

3. TOELICHTING OP HET OORDEEL

MER

Het MER geeft globaal informatie over de gevolgen van de te maken keuzes in de waterplannen voor Natura 2000-gebieden. Bij de beoordeling van de effecten van maatregelen en alternatieven per thema wordt volstaan met een score voor “effecten op Natura 2000-gebieden”. Daardoor geeft het MER geen informatie over:

- de aard en omvang van de effecten van alternatieven afzonderlijk en in cumulatie met andere activiteiten of handelingen (waaronder bestaand gebruik);
- de specifieke Natura 2000-gebieden waar deze effecten mogelijk zullen optreden;
- of de effecten mogelijk leiden tot significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van soorten of habitats van deze gebieden.

Maatregelen en alternatieven die in het MER aan de orde komen kunnen op verschillende manieren én in cumulatie gevolgen hebben voor verschillende Natura 2000-gebieden. Dit geldt in het bijzonder voor maatregelen voor het thema “peilbeheer boezem” en “watervisie Lauwersmeer”. In het MER worden de gevolgen van een vast peil op Natura 2000-gebieden neutraal gescoord, met als argument dat dit overeen komt met de huidige situatie. Het besluit om geen flexibel peilbeheer te introduceren (c.q. het besluit om het huidige beleid niet te wijzigen) kan echter leiden tot negatieve en onomkeerbare gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Ook het peilbeheer voor het Lauwersmeer kan leiden tot onomkeerbare negatieve gevolgen.

De provincie Fryslân kent een aantal “sense of urgency” gebieden. Voor deze gebieden dienen de waterkwaliteit en waterkwantiteit uiterlijk in 2015, dat wil zeggen binnen de planperiode van de onderhavige waterplannen, zodanig te verbeteren dat de “sense of urgency” opgeheven kan worden. Deze opgaven lijken geen uitgangspunt te zijn voor de in de waterplannen opgenomen maatregelen. Alleen bij het thema “verdroging” wordt aangegeven dat maatregelen in positieve zin bijdragen aan de wateropgave.

Aanvulling

De aanvulling richt zich op de vier “sense of urgency gebieden”. Voor de overige Natura 2000-gebieden biedt de aanvulling geen informatie. De aanvulling is erg summier en kwalitatief, maar er blijkt wel uit dat een aantal keuzes die

⁷ Hieronder valt ook de keuze tot voortzetting van bestaand beleid, zoals het continueren van een vast peilbeheer in de boezem.

⁸ Uit de wetgeving (Natuurbeschermingswet 1998) volgt dat een project alleen doorgang kan vinden als de zekerheid wordt verkregen dat de natuurlijke kenmerken niet worden aangetast, of de zogenaamde ADC-toets met succes wordt doorlopen.

⁹ Bijvoorbeeld als na opstelling van de beheerplannen voor Natura 2000-gebieden duidelijk is welke maatregelen nodig zijn om instandhoudingsdoelstellingen te behalen.

in de waterplannen worden gemaakt waarschijnlijk leidt tot negatieve gevolgen voor de “sense of urgency gebieden”. Ook als geen directe negatieve effecten optreden is onzeker of de vereiste watercondities bereikt kunnen worden. Dit geldt voor de thema’s “peilbeheer boezem”, “peilbeheer deelsystemen”, “watervisie Lauwersmeer” en “watertekort”. In de aanvulling worden enkele mogelijke mitigerende maatregelen genoemd, maar onduidelijk is of daarmee significante negatieve gevolgen kunnen worden voorkomen en of daarmee kan worden voldaan aan de watercondities. Verder bleek al uit het MER dat er voor het thema “peilbeheer boezem” alternatieven zijn met waarschijnlijk minder of geen negatieve gevolgen voor Natura 2000-gebieden dan het gekozen vaste peil in combinatie met extra gemaalcapaciteit.

4. OVERIGE OPMERKINGEN EN AANBEVELINGEN VOOR HET VERVOLG

4.1 Algemeen

In het MER wordt een groot aantal thema’s en daarbij behorende maatregelen en alternatieven behandeld. Alle maatregelen en alternatieven worden beoordeeld op een vast aantal beoordelingscriteria. Hoewel dit methodisch juist is bevat het MER door deze werkwijze een groot aantal tabellen met toelichting, die gedeeltelijk overbodig zijn. Zo zijn veel criteria niet onderscheidend¹⁰ of zijn de werkelijke milieueffecten afhankelijk van de nadere uitwerking. De toegekende scores zijn niet altijd goed onderbouwd en daardoor voor de Commissie niet verifieerbaar.

Het resultaat is dat het MER onoverzichtelijk is en dat hoofd- en bijzaken en doelbereik en milieueffecten moeilijk van elkaar te onderscheiden zijn. In de samenvatting is de informatie uit het MER weliswaar “ingedikt”, maar ook deze is weinig overzichtelijk door de veelheid aan tabellen en doordat in de tabellen de omschrijving van de beoordelingscriteria ontbreekt.

In het MER is beargumenteerd welke thema’s relevant zijn voor beoordeling op milieueffecten. Een integrale beschouwing over de onderlinge samenhang tussen de verschillende (water)thema’s en opgaven wordt echter gemist (zie verder hoofdstuk 5). Door de gehanteerde methodiek is verder niet na te gaan welke rol de bevindingen in het MER hebben gespeeld bij de uiteindelijke beleidskeuzes in de ontwerp-waterplannen, afzonderlijk en in onderlinge samenhang.

4.2 Kaderrichtlijn Water

In een aparte bijlage bij de waterplannen wordt inzicht gegeven in de status, toestand en waterkwaliteitsdoelen (Goed Ecologisch Potentieel) van de KRW-waterlichamen in Fryslân. Daarbij plaatst de Commissie de volgende kanttekeningen:

- De “factsheets” bevatten weinig informatie over de huidige toestand van de KRW-waterlichamen. Daardoor ontstaat niet of nauwelijks inzicht in de opgaven ten opzichte van de te behalen doelen en de mate waarin maatregelen die in de waterplannen zijn opgenomen daaraan bijdragen.

¹⁰ Zie bijvoorbeeld § 4.2.8, § 4.2.9 en § 4.2.11 van het MER.

- Een deel van de doelen zal pas ná 2015 worden gehaald. Dit suggereert een fasering van de maatregelen. De fasering van maatregelen wordt echter niet onderbouwd.
- De Commissie adviseert om in het vervolgproces (de definitieve waterplannen), rekening houdend met de eisen van de KRW, specifieker in te gaan op het doelbereik van maatregelen en de eventuele fasering van maatregelen nader te motiveren.¹¹

4.3 Afstemming met andere plannen

Omdat de regionale ontwerpwaterplannen parallel worden opgesteld aan ontwerpplannen op rijksniveau, heeft nog geen volledige afstemming tussen deze plannen plaatsgevonden. De kaderstellende uitspraken voor de korte en lange termijn die worden vastgelegd in het Beheer- en Ontwikkelplan voor de Rijkswateren (BPRW) en vooral in het Nationaal Waterplan zijn mogelijk van invloed op keuzes die in het Provinciaal waterplan en het waterbeheerplan worden gemaakt. Het MER geeft geen inzicht in de relatie met het Friese Merenproject. In het plan van aanpak “Koers op Fryslân” wordt de nadruk gelegd op de samenhang tussen het Friese Merenproject en maatregelen in het kader van de KRW en andere maatregelen van het Wetterskip.

- De Commissie adviseert de (definitieve) waterplannen nader af te stemmen op het NWP, het BPRW en het Friese Merenplan.

In het plan-MER wordt geen relatie gelegd tussen het waterbeheer en het ruimtegebruik van de ondergrond (bijvoorbeeld mogelijkheden voor Koude Warmte Opslag). Aangezien het grondwater onderdeel uitmaakt van het integrale watersysteem is afstemming tussen structuurvisies aangaande waterbeheer en het gebruik van de ondergrond van belang.

- De Commissie adviseert de (keuzes in de) definitieve waterplannen zoveel mogelijk af te stemmen met (keuzes in) de structuurvisie(s) voor de ondergrond.

5. ALGEMENE BESCHOUWING M.E.R. VOOR WATERPLANNEN

5.1 Waterplannen en het omgevingsbeleid

Het waterbeleid bevindt zich in een overgangsfase van sectorale plannen naar water als integraal onderdeel van omgevingsplannen. Met de inwerkingtreding van de (nieuwe) Wet ruimtelijke ordening (Wro) en de Waterwet krijgen provinciale waterplannen de status van structuurvisie. De waterplannen geven richting aan het “blauw-groene netwerk”, en leveren daarmee - als basislaag in het planningsconcept van de lagenbenadering - de onderlegger voor de provinciale structuurvisies c.q. omgevingsplannen. Dit houdt in dat de waterplannen onderdeel gaan uitmaken van een integrale benadering, waarbij de verschillende aspecten van het waterbeheer nadrukkelijk afgestemd worden met andere beleidsvelden. In de meeste gevallen gaan de huidige (provinciale) waterplannen nog vooral uit van wateropgaven voor de planperiode, die via gebiedsprocessen zijn uitgewerkt (zie § 5.2).

¹¹ De brief van de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat, februari 2009 met als kenmerk VenW/DGW-2009/129 gaat tevens in op deze motivering.

Voor de volgende generatie waterplannen (al of niet als onderdeel van het omgevingsplan) zal een visie op het waterbeleid- en beheer voor de lange termijn van belang zijn, aangezien:

1. de belangrijkste kaders voor het (regionale) waterbeheer (KRW, NBW, Nationaal Waterplan, Natura 2000) ook uit gaan van een lange termijn perspectief;¹²
2. ontwikkelingen als klimaatverandering en duurzame ontwikkeling op lange termijn steeds meer bepalend worden voor het waterbeheer.

De volgende beleidscyclus zou derhalve moeten beginnen met het ontwikkelen van een strategische langetermijnvisie vanuit het waterbeleid als onderdeel van het omgevingsbeleid. Daarvoor is onder andere visievorming op stroomgebiedniveau nodig, door de rijksoverheid en door provincies in samenwerking met de waterschappen en gemeenten.¹³ De langetermijnvisie zal tot stand moeten komen op basis van een brede afweging van belangen en doelstellingen, waaronder (inter)nationale en provinciale waterdoelstellingen. De belangenafweging maakt de interactie (kansen en knelpunten) tussen waterbeheer en andere beleidsvelden¹⁴ zichtbaar. De langetermijnvisie vormt het kader voor de (thematische) gebiedsprocessen en de volgende generatie(s) waterplannen, zo mogelijk als integraal onderdeel van de omgevingsplannen.¹⁵

5.2 Gebiedsprocessen, waterplannen en m.e.r.

Voor de huidige generatie waterplannen is de m.e.r.-procedure gestart, nadat in de gebiedsprocessen¹⁶ al een belangenafweging (vaststelling van doelen en maatregelpakketten) had plaatsgevonden. Het “participatieve gebiedsproces” is een succesvolle methode gebleken om “bottom up” voor een aantal thema’s een afweging van de verschillende belangen en (bestuurlijk) draagvlak voor maatregelen te verkrijgen. Het milieubelang heeft daarin een belangrijke plek gehad: aanleiding en doel van de plannen zijn voor een belangrijk deel al georiënteerd op het oplossen of voorkómen van milieuproblemen (tegengaan overstroming, wateroverlast, watertekort, verdroging natuurgebieden e.d.).

In het MER voor de waterplannen is als gevolg van het doorlopen proces weinig ruimte overgebleven voor (integrale) visievorming en alternatievenontwikkeling en –afweging.¹⁷ Het MER beperkt zich in hoofdzaak tot de milieubeoordeling van het resultaat van de gebiedsprocessen. De rol die het milieubelang heeft gespeeld in de keuzes voor (fasering van) maatregelen is niet transpa-

¹² De komende jaren zullen het rijk en regionale partijen voor de rijkswateren en direct daaraan gerelateerde regionale wateren ook al werken aan langetermijn visievorming in het kader van het Deltaprogramma en de EU-richtlijn overstromingsrisico’s.

¹³ Een gezamenlijke aanpak van provincies en waterschappen bij het opstellen van de waterplannen - zoals bij de huidige plannen voor Fryslân, Brabant, Zuid-Holland en Limburg - is daarvoor een goede basis. In een aantal gevallen bevatten de provinciale waterplannen al een aanzet voor een langetermijnvisie, vooral ingegeven vanuit de KRW.

¹⁴ Zoals natuur, landbouw, wonen, werken, infrastructuur, recreatie.

¹⁵ Vanwege het kaderstellende karakter voor gebiedsprocessen dient deze visie uiterlijk in 2012 gereed te zijn. De gebiedsprocessen volgen in 2013, ontwerpplannen in 2014 en inspraak en definitieve plannen in 2015.

¹⁶ Dat geldt in ieder geval voor de maatregelen die voortvloeien uit de Kaderrichtlijn Water (KRW). In de meeste gevallen hadden de waterschappen en gemeenten het voortouw in het KRW-gebiedsproces, met de provincies in een meer adviserende rol. In enkele regio’s hebben ook belangenorganisaties deelgenomen, zoals LTO en natuur- en milieuorganisaties.

¹⁷ Daarbij kan ook mee spelen dat de waterplannen op verschillende bestuursniveaus gelijktijdig moesten worden opgesteld.

rant gemaakt¹⁸. Bovendien heeft het MER weinig samenhang aangebracht tussen de verschillende aspecten van het waterbeheer en andere beleidsvelden, inclusief mogelijke synergie dan wel ongewenste afwenteling daartussen. Dit was voor een breder inzicht in de milieugevolgen wenselijk geweest, omdat de gebiedsprocessen over het algemeen thematisch van opzet waren.

De Commissie merkt op dat de in een aantal provincies gehanteerde werkwijze van gezamenlijke planvorming wel geleid heeft tot een (procesmatige) meerwaarde. Met name het gezamenlijk ontwikkelen van maatregelen, het in onderling overleg maken van keuzes en stellen van prioriteiten in de gebiedsprocessen is als waardevol ervaren. Daarmee is tevens een basis gelegd voor het opstellen van de eerder genoemde strategische langetermijnvisie. Door in de toekomst in de gebiedsprocessen de opstelling van het MER te laten “mee-lopen” kunnen de gemaakte keuzes in relatie tot het milieubelang expliciet aandacht krijgen. Het MER kan dan, naast de milieubeoordeling van het plan, ook inzicht geven in de overwegingen en alternatieven die tijdens het keuzeproces een rol hebben gespeeld (zie § 5.3).

5.3 M.e.r. voor toekomstige waterplannen

De Commissie verwacht dat m.e.r. kan helpen in het toekomstige planproces. Niet alleen voor de toetsing van het beleid achteraf, maar vooral ook in het proces van integrale planvorming. Volgens de Commissie kan m.e.r.¹⁹ vooral belangrijke meerwaarde hebben voor provinciale (water)plannen, omdat daarin keuzes worden gemaakt met mogelijk belangrijke milieugevolgen.

De genoemde langetermijnvisie bepaalt de opgaven²⁰ en bandbreedte voor de gebiedsprocessen en de waterplannen/omgevingsplannen.²¹ In de gebiedsprocessen kunnen alternatieve maatregelpakketten met een verschillende focus (bijvoorbeeld vanuit natuur, klimaatbestendigheid) of fasering met elkaar worden vergeleken. M.e.r. kan in dit stadium worden ingezet om objectieve informatie te verzamelen (en te presenteren) over de milieueffecten en het doelbereik van de alternatieven in onderlinge samenhang. Inspraak en advies in dit stadium kan helpen om vroegtijdig inzicht te krijgen in de consequenties van en het draagvlak voor bepaalde keuzes. De keuzes uit de gebiedsprocessen worden in de waterplannen of omgevingsplannen verankerd. In het bijbehorende MER moeten deze keuzes worden onderbouwd vanuit het milieubelang. Voor (pakketten van) maatregelen waarvan de milieueffecten niet op voorhand duidelijk zijn kan het MER fungeren als een gevoeligheidsanalyse met het oog op de nadere uitwerking van maatregelen. Het MER geeft informatie over de kansen en risico's waarmee bij de verdere uitwerking rekening moet worden gehouden. Het MER geeft behalve inzicht in de milieueffecten ook inzicht in het doelbereik op de KRW-doelstellingen en watercondities voor de Natura 2000-doelen. Daarmee kan worden gesignaleerd welke knelpunten

¹⁸ In de gebiedsprocessen zijn bijvoorbeeld al mogelijke maatregelen afgevallen op grond van significante schade aan bepaalde functies of een te gering positief effect.

¹⁹ M.e.r. kan daarbij ook ingericht worden als duurzame ontwikkelingsbeoordeling. Bijvoorbeeld door het toepassen van het afwegingskader dat hiervoor ontwikkeld is in de Nationale Strategie Duurzame Ontwikkeling (NSDO). De beoordeling beoogt voor elk van de cellen van de zogenaamde 3x3-matrix informatie te leveren: “People, Planet, Profit” en “Hier en nu, later en elders”. In een aantal m.e.r.-procedures voor waterplannen is al een beoordelingskader gehanteerd dat gebaseerd is op de principes van duurzame ontwikkeling.

²⁰ De referentie voor opgaven voor de waterplannen zou een “integrale watersysteemrapportage” moeten zijn, vergelijkbaar met de bestaande KRW-karakteriseringsrapportage en regionale watersysteemrapportages.

²¹ In de gebiedsprocessen zou het dan niet alleen moeten gaan om de opgaven vanuit de KRW, maar ook om bijvoorbeeld waterkwantiteitsopgaven (wateroverschotten, waterberging, watertekort), de waterbodempogave, de (grond)watergerelateerde opgave voor natuur (Natura 2000, EHS), de belevingswaarde en gezondheidsaspecten.

er zijn en welke (generieke) maatregelen nodig zijn. Eventuele fasering of verlaging van de doelstellingen kan op basis hiervan worden onderbouwd.

Ook al tijdens de ontwikkeling van de langetermijnvisie kan een m.e.r.-aanpak helpen bij de belangenafweging en bestuurlijke keuzes. Deze kan gebruikt worden om systematisch en objectief informatie te verzamelen en daarmee de gevolgen van te maken keuzes en de consequenties daarvan voor het vervolgproces vroegtijdig inzichtelijk te maken.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Fryslân en het dagelijks bestuur van het Wetterskip Fryslân

Bevoegd gezag: Provinciale Staten van de provincie Fryslân en het algemeen bestuur van het Wetterskip Fryslân

Besluit: vaststelling Waterhuishoudingsplan en Waterbeheerplan

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: mogelijke categorieën zijn C12.1, C15.1, C18.2, C27.3, D18.4, D19.1

Activiteit: de provincie Fryslân en het Wetterskip Fryslân werken gezamenlijk aan een nieuw waterhuishoudingsplan respectievelijk waterbeheerplan. Deze plannen vormen het kader voor het waterbeheer in de provincie Fryslân voor de komende jaren.

Betrokken documenten:

- Milieurapport Waterbeheerplan en Waterhuishoudingsplan Fryslân, Royal Haskoning, 4 september 2008;
- Samenvatting Milieurapport Waterbeheerplan en Waterhuishoudingsplan Fryslân, Royal Haskoning, 11 september 2008;
- Waterhuishoudingsplan Fryslân 2010-2015, Achtergronddocument beschrijving watersysteem en wettelijk kader, provincie Fryslân, 5 november 2008;
- Waterhuishoudingsplan Fryslân 2010-2015, Achtergronddocument beschrijving watersysteem en wettelijk kader, provincie Fryslân, 11 november 2008;
- Achtergronddocument: beschrijving watersysteem en wettelijk kader, provincie Fryslân, 5 en 11 november 2008;
- Status, toestand en waterkwaliteitsdoelen KRW-waterlichamen, provincie Fryslân, 5 november 2008;
- Kaarten behorende bij het Waterhuishoudingsplan en Waterbeheerplan Fryslân, provincie Fryslân, 5 en 11 november 2008.
- Aanvulling Milieurapport WHP en WBP Fryslân naar aanleiding van advies Commissie MER, Royal Haskoning, 23 april 2009.

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

Procedurele gegevens:

kennisgeving planMER: 22 december 2008

aanvraag toetsingsadvies: 22 december 2008

ter inzage legging MER: 22 december 2008 tot en met 21 juni 2009

aanvulling op het MER: 23 april 2009

toetsingsadvies uitgebracht: 3 juli 2009

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de (vooraf) gestelde eisen. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de eventuele tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij de besluitvorming. Is dat naar haar mening niet het geval dan signaleert de Commissie dat er sprake is van een zogenoemde

‘essentiële tekortkoming’. De Commissie adviseert dan dat die informatie alsnog beschikbaar komt, alvorens het besluit wordt genomen. Overige tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

drs. L. Bijlmakers
ir. L. van Nieuwenhuijze
drs. P.J. Jongejans (secretaris)
drs. L.H.J. Verheijen (voorzitter)
drs. H.A.T.M. van Wezel
ir. Th.G.J. Witjes

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Waterplannen Fryslân 2010-2015 en de aanvulling daarop

In 2009 worden alle waterplannen van het rijk, provincies, waterschappen en gemeenten (gedeeltelijk) herzien. De waterplannen geven onder andere invulling aan het waterbeleid op Europees en rijksniveau, zoals de Kaderrichtlijn Water en het Nationaal Bestuursakkoord Water. De waterbeheerders in Zuid-Holland hebben ervoor gekozen om voor de vernieuwing van deze plannen een gezamenlijke m.e.r.-procedure te volgen. Daarmee wordt beoogd het planproces efficiënt te laten verlopen en de onderlinge samenhang tussen de plannen inzichtelijk te maken en te versterken.

ISBN: 978-90-421-2649-7

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

